

AKATEEMISESSA TALOSSA MEILAHDESSA

Helsinkiläistalo Töölön takamailla sijaitsee mukavasti luonnon helmassa mutta ratikkamatkan päässä kulttuuririennoista. Aikoinaan taloon pääsi asumaan vain varsin oppinutta väkeä.

Teksti Maarit Kauniskangas Kuvat Karoliina Paavilainen

Meilahden Pihlajatie 50-52:een taloon muutti aluksi vain Helsingin yliopiston henkilökuntaa perheineen. Talon rakennutti vuonna 1952 Helsingin yliopiston opettaja- ja virkamiesyhdistys jäsenilleen, ei kuitenkaan työsuhdeasunnoiksi vaan osakehuoneistoiksi. Asunnon ostajan piti olla yliopiston työntekijä eikä huoneistoja saanut hankkia sijoitusasunnoiksi. Talon lähiympäristössä on muitakin 1950-luvulla perustettuja akateemisia taloyhtiöitä, kuten Pihlajatie 47-49 sekä kolme taloa Mäntytiellä (5, 17 ja 19).

"Taloamme jotkut kutsuivat professorien taloksi, vaikka Mäntytie 5:ssä sijaitseva talo oikeasti oli sellainen, koska monet Helsingin yliopistossa vierailevat ulkomaiset professorit asuivat siellä", kertoo Pihlajatie 50-52:ssa ikänsä asunut **Markku Tamminen**. Hänen perheensä muutti ensimmäisten joukossa vuonna 1953 juuri valmistuneeseen taloon. Isä

Veikko Tamminen toimi kemistinä oikeuslääketieteen laitoksella. Nykyisistä asukkaista ainoita vuonna 1953 taloon muuttaneita edustaa iäkäs fyysikko-matematiikkopariskunta.

Viisikymmenluvun puolivälissä talossa asui viisi Helsingin yliopiston professoria: kemian professori **Kurt Buch**, sovelletun fysiikan professori **Paavo Tahvonen**, oikeushistorian professori **Ragnar Hemmer**, metsäteknologian professori **Matti Jalava** ja germaanisen kielitieteen professori **Emil Öhman**. Lisää professoreita ilmaantui seuraavien vuosikymmenten aikana, kun moni talon asukkaista nousi akateemisella urallaan. Toisaalta myös yliopiston henkilökuntaan kuuluneet kaksi autonkuljettajaa olivat hankkineet talosta asuntonsa.

Vielä 1970-luvulla talon pohjakerroksessa toimi lähikauppa A & O. Viisikymmenluvulla sekatavara- ja lihakaupan omisti alkujaan Viipurissa toiminut Heitto Oy. Myymälässä tavattiin naapureita

ja vaihdettiin kuulumisia. Koska monet asukkaista tunsivat toisensa yliopistolta, ystäväystyttiin ja vierailtiin puolin ja toisin.

"Isäni ystävä, kemisti **Aarno Juuri-**nen asui perheineen kerrosta alempana. Kemistejä olivat myös **Eero** ja **Hilja Raviniemi**, jotka tulivat tunnetuiksi taidevalokuvaajina", Tamminen kertoo. Vuosikymmenten saatossa väki vaihtui eikä osakkaan enää tarvinnut kuulua yliopiston henkilökuntaan. Eräs tunnettu, myöhemmin taloon muuttanut henkilö oli näyttelijä, teatteriohjaaja, teatterinjohtaja ja taiteilijaprofessori **Paavo Liski**.

Aulis Blomstedtin taidonnäyte

Pihlajatie 50-52:n talo erosi aikoinaan naapuritaloistaan muunkin kuin asukaskuntansa puolesta. Talon suunnitteli maineikas arkkitehti **Aulis Blomstedt**, joka ▶

MIKÄ TALO? Akateeminen Asunto-osakeyhtiö
Pihlajatie 50-52

OSOITE Pihlajatie 50-52

RAKENNETTU 1952

SUUNNITTELIJA Arkkitehti **Aulis Blomstedt**

RAKENNUTTAJA Helsingin yliopiston opettaja-
ja virkamiesyhdistys

ASUINHUONEISTOJA 42

LIKEHUONEISTOJA 1

Talon henkeä luomassa

TALOYHTIÖIDEN HALLITUKSIIN on toisinaan vaikea löytää halukkaita. Näin kävi myös Pihlajatie 50-52:ssa muutama vuosi sitten. Laajan putkiremontin jälkiselvittelyt olivat työläitä. Kalliin remontin takia moni huoneisto vaihtoi omistajaa. Viime keväänä hallitustyöskentely alkoi kuitenkin kiinnostaa ja hallitukseen oli jopa tunkua.

"Omaisuudesta huolehtiminen mutta myös yhteisöllisyys kiinnostavat. Haluamme hallituksessa kehittää ratkaisuja asumismukavuuden lisäämiseksi", kertoo taloyhtiön hallituksen jäsen **Ilpo Malmioja**. Talolle on laadittu omat nettisivut. Malmiojan mukaan tiedotteita luetaan ja keskusteluihin osallistutaan yllättävän aktiivisesti.

Talon omista kesäjuhlista talon kattoterassilla on jo tullut perinne. Vuosituhannen vaihteen tunnustuksessa eräät osakkaat perustivat yhdistyksen Akateemiset akat ja ukot, "Akut". Se järjesti myyjäisiä ja pihakirppisiä, vierailuja eri asunnoissa ja kerran jopa talon oman ravintolapäivän.

Yhdessä tekemistä aiotaan talossa vaalia jatkossakin. Taloyhtiön hallituksen puheenjohtaja **Jari Salomaa** muistelee kuinka kovassa käytössä Ilpon karaokelaite oli sadonkorjuujuhlassa vintin kerhuhuoneessa viime syksyisten pihatalokoiden jälkeen. Nyt suunnitellaan naapuritalon haastamista karaokekilpaan.

"Aiomme perustaa vintin kerhuhuoneeseen itsepalvelukirjaston. Mutta sitä ennen kunnostamme talkoovoimin vintin viihtyisämmäksi. Varmasti saamme asukkaita mukaan, sillä viime syksynäkin pyöräkellaria siivoamaan ilmaantui kolmisenkymmentä asukasta", Jari Salomaa sanoo.

HARMONIAN AISTII. Kristiina Koskiahon mielestä Aulis Blomstedt onnistui suunnittelemaan niin silmää kuin korvaa miellyttäviä asuntoja.

piirsi yliopiston henkilöstöyhdistykselle myös Mäntytie 5:n talon.

"Tämä oli aikoinaan äärimmäisen moderni, jälleenrakennusajan optimismia henkivä rakennus. Ikkunat ovat paljon isommat kuin tuon ajan taloissa yleensä. Lähes kokonaan sisäänvedetyille parvekkeille mahtuu ruokapöytäkin eikä vain vaatteiden tuuletustanko. Lisäksi kattoterassi lienee lähiseudun ainoa", kertoo talossa asuva arkkitehti **Kristiina Koskiahon**.

Kattoterassin yhteyteen vintille oli rakennettu jopa pukukopit auringonottajia varten. Kattoterassi viittaa Koskiahon mukaan arkkitehti Aulis Blomstedtin 1930-luvulla saamiin vaikutteisiin. Tuolloin elettiin eräänlaista ruumiinpalvonnan aikaa, mutta myös pohdittiin keinoja taistella silloisia kansantauteja kuten keuhkotautia vastaan.

Talo eroaa alueen muista taloista myös siluutiltaan. Harjakaton sijaan on vinokatto, jolla hormiston savupiiput

KATTOTERASSILLA.

Taloyhtiön hallituksen jäsenet Ilpo Malmio ja Jari Salomaa suunnittelevat vintin kerhuhuoneen kunnostamista viihtyisämmäksi talkoovoimin.

seisovat rytmikkäästi rivissä. Rakennus oli ensimmäisiä, jonka kantavat rakenteet ovat teräsbetonia.

Aulis Blomstedtilla oli tapana sijoittaa isommat huoneistot porrashuoneen pätyihin ja niiden väliin jäävään tilaan kaksion. Pihlajatie talossa on viisikymmenluvun taloksi yllättävän suuria, noin sadan neliön huoneistoja. Kaksiotkin ovat tilavia lähes 60 neliön laajuisia. Vuonna 1955 talossa asui 135 asukasta, joissakin perheissä myös kotiapulainen tai alivuokralaisena opiskelija. Nykyään asukkaita on runsaat 70.

”Talomme tilankäytössä aistii harmonian. Jokainen huone on tunnelmaltaan erilainen, vaikka kyseessä on 1950-luvun niukka ja eleetön tyyli”, Kristiina Koskiahho huomauttaa ja lisää, että myös huoneistot ovat erilaisia tunnelmaltaan riippuen siitä, missä kerroksessa ollaan. Korkealla seitsemännessä kerroksessa siintävät avarat kattonäkymät kun taas alempana vallitsee puutarhakaupunki-

tunnelma.

Pihlajatie 50-52 oli Aulis Blomstedtin suunnittelema taloista ensimmäinen, jonka hän hyväksyi omaan ”opusluetteloonsa”. Luetteloön pääsivät vain ne kohteet, jotka oli rakennettu pienintäkin yksityiskohtaa myöten täysin arkkitehdin piirustusten mukaan.

Juuri mitä haimme

”Olin käynyt tässä talossa 1950- ja 60-luvuilla luokkatovereideni luona. Talossa asui tuolloin myös opettajiani”, kertoo vanhaksi meilahtelaiseksi itseään kutsuva **Tuija Stenbäck**. Hän hankki miehensä **Ilpo Malmiojan** kanssa huoneiston tutusta talosta vuonna 2009, kun talossa oli valmistunut putkiremontti.

”Asuimme aikaisemmin Paloheinässä rivitalossa. Kyllästyimme tekemään pihatöitä sekä mökillä että kotona. Kaipasimme myös lisätalaa. Sata neliötä tässä talos-

PIETINEN, ARKKITEHTUURIMUSEO

Aulis Blomstedt - harmoniaa hakemassa

”**IHMISEN MITTAISTA** arkkitehtuuria” on Yleisradion vuonna 1978 tuottama elokuva arkkitehti **Aulis Blomstedtin** (1906-1979) elämäntyöstä. Elokuvan nimi osuu olennaiseen. Aulis Blomstedt piti ihmistä arkkitehtuurin mittana, kaiken suunnittelun lähtökohtana.

Omaa tietään etsivä Blomstedt hylkäsi metrimitan ja kehitti oman Canon 60-mittajärjestelmänsä. Siihen hän oli saanut vaikutteita niin antiikin matemaattisista malleista kuin muiden arkkitehtien, kuten **Le Corbusierin**, kehittämistä mittajärjestelmistä.

Blomstedt pyrki luomaan tilallisesti hyviä rakennuksia, joissa ihminen pystyy aistimaan harmonian sekä silmillään että korvillan. Harmoniaa edustivat hänelle niin klassinen kultainen leikkaus kuin korvaa miellyttävä musiikki. Toisaalta aikaansa edellä ollut arkkitehti kehitti jo 1940-luvulla eräänlaisiin kennoihin perustuvaa teollista rakentamista.

Tapiolaan 1950- ja 60-luvuilla suunnittelemissaan taloista tunnettu Blomstedt on jäänyt aikalaisensa **Alvar Aallon** varjoon. Arkkitehtuurin alalla he ajautuivat aivan eri leireihin. Blomstedt oli teoreetikko, jolle mittajärjestelmä ja harmonian hakeminen olivat tärkeitä. Aalto puolestaan inspiroitui luonnosta ja orgaanisesta suunnittelusta eikä tukeutunut laskennallisiin teorioihin vaan omaan luovaan intuitioonsa. Molemmat osallistuivat paljon arkkitehtuurikielipailuihin ja molemmat menestyivät niissä. Opetus- ja virkamiestyö kuitenkin veivät Blomstedtin aikaa siinä määrin, että hänen piirtämiensä talojen määrä ei ole kovin suuri.

ERILAINEN TALO. Alueen muiden 1950-luvun rakennusten tyylistä poiketen talossa on vinokatto ja lähes kokonaan sisäänvedetyt parvekkeet.

Ulkoilumahdollisuudet ja kätevät liikenneyhteydet houkuttelevat Meilahteen.

sa oli juuri se mitä haimme”, Ilpo Malmioja kertoo.

Meilahteen muuton jälkeen pariskunta on huomannut käyvänsä huomattavasti enemmän oopperassa ja teatterissa. Aivan saman havaitsi myös **Jari Salomaa**, joka puolisonsa **Pirkko Silvola-Saloman** kanssa muutti taloon runsas vuosi sitten Turusta. Sijainti ratikkamatkan päässä kulttuuririennoista mutta Keskuspuiston ja Seurasaaren läheisyydessä viehättää. Jari Salomaa kertoo toisinaan kävelevänsä puistoreittiä työpaikalleen Pitäjänmäkeen.

”Lisäksi palvelut ovat lähellä. Viereisellä tontilla on iso K-kauppa. Lähistöllä on myös pari mukavaa ruokaravintolaa: Kuusitien kulmassa No 11 –niminen, joka ennen tunnettiin Kuusihokkina sekä Mannerheimintielle White Lady”, Ilpo Malmioja sanoo. Jari Salomaa huomauttaa, että myös talon sijainti tontilla on hyvä, sillä mikään naapuritaloista ei ole suoraan vieressä.

Meilahden vetovoimaa

”Yleiskaavassa tämä alue on kerrostalovaltaista, kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta”, kertoo arkkitehti **Sanna Lahti** Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastosta.

Pihlajatie 50-52:n lähialueille ei olla suunnittelemassa laajasti lisärakentamista, sillä Ruskeasuon ei kuulu tiiviimmän rakentamisen alueisiin ja Pikku Huopalahti rakennettiin jo 1980-luvulla. Ainoa merkittävä rakennushanke, Folkhälsanin laajennus, sijoittuu Mannerheimintien toiselle puolelle. Nykyisen koirapuiston paikalle aletaan noin vuoden päästä rakentaa Tilkanvierron seniorikotia. Koirapuisto siirretään Ratsaspuiston puolelle.

Senioritalon rakentamisen myötä Tilkanvierron ja Mannerheimintien risteystä siirretään 25 metriä etelämmäksi, joten risteys siirtyy Pihlajatien kohdalta pois. Siirto ei vaikuta liikenneyhteyksiin.

”Tilkanviertoa pitkin Ratsastielle on suunnitteilla pyöräliikenteen laatukäytävä Baana, joka yhdistää Pikku Huopalahden alueen Keskuspuiston suuntaan. Tällöin Tilkanvierron kaksisuuntainen pyörätie korvataan yksisuuntaisilla pyöräkaistoilla Ratsastien ja Mannerheimintien välillä”, Sanna Lahti kertoo.

Hyvät ulkoilumahdollisuudet samoin kuin kätevät liikenneyhteydet houkuttelevatkin useimpia asunnonostajia juuri Meilahden seudulle. Töölön Huoneistokeskuksen myyntijohtaja **Pipsa Sarinin** mukaan Meilahti viehättää myös sen vuoksi, että useissa alueen 1940- ja 50-luvun taloissa on tehty perusparannusremontteja.

”Alueen huoneistojen keskikoko on noin 50 neliötä ja pienillä asunnoillahan on valtavasti kysyntää. Täällä menisivät kaupaksi myös isommat perheasunnot. Tiedän lähistön sairaaloista lääkäreitä ja sairaanhoitajia, jotka mielellään asuisivat lähempänä työpaikkaansa”, Pipsa Sarin huomauttaa. ■